

**PROGRAM PRIORYTETOWY**

**Tytuł programu:**

**Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej szkół****1. Cel programu**

Poprawa efektywności energetycznej instytucji edukacyjnych oraz zastąpienie wysokoemisyjnych źródeł ciepła bardziej ekologicznymi alternatywami. Program przyczyni się do osiągnięcia celów ramowych określonych w działaniu B1.1.3 w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO).

**2. Wskaźnik osiągnięcia celu**

Stopień realizacji celu programu mierzony za pomocą wskaźnika osiągnięcia celu pn.:

**Zmodernizowane lub wymienione źródła ciepła spełniające wymogi dotyczące stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” w budynkach instytucji edukacyjnych (Liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła)**

Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu dla bezzwrotnej formy dofinansowania wynosi 270 szt.

**Poddane termomodernizacji budynki instytucji edukacyjnych (Liczba budynków objętych termomodernizacją)**

Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu dla bezzwrotnej formy dofinansowania wynosi 492 szt.

**Oszczędność pod względem rocznego zużycia energii pierwotnej (Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej)**

Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu dla bezzwrotnej formy dofinansowania wynosi co najmniej 320 000 GJ/rok.

**Dodatkowa moc zainstalowanych odnawialnych źródeł energii (Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych)**

Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu dla bezzwrotnej formy dofinansowania wynosi co najmniej 15 MW.

**3. Budżet**

**Budżet na realizację celu programu wynosi do 1 712 541 268,00 zł, w tym:**

dla bezzwrotnych form dofinansowania – do 1 712 541 268 zł<sup>1</sup>

**4. Okres wdrażania**

Program realizowany będzie w latach 2024 – 31.12.2026, przy czym:

---

<sup>1</sup> środki z KPO w wysokości 289 935 355 euro, wg kursu euro: 1EUR = 4,4819 PLN oraz w wyniku zmian wprowadzonych w rewizji dodatkowe środki z KPO w wysokości 100 mln euro, wg kursu euro 1EUR = 4,1308 PLN wskazanego w Porozumieniu w sprawie powierzenia realizacji zadań związanych z realizacją inwestycji w ramach planu rozwojowego między Ministrem Klimatu i Środowiska a NFOŚiGW.

- 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.03.2026 r.;
- 2) środki wydatkowane będą do 31.12.2026 r.

## **5. Terminy i sposób składania wniosków**

Nabór wniosków odbywa się w trybie ciągłym do wyczerpania alokacji.

Terminy, sposób składania i rozpatrywania wniosków w ramach konkurencyjnego naboru określone zostaną odpowiednio w Regulaminie naboru lub w ogłoszeniu o naborze, które zamieszczone będą na stronie internetowej NFOŚiGW.

## **6. Koszty kwalifikowane<sup>2</sup>**

- 1) Okres kwalifikowalności kosztów od 01.02.2020 r. do 31.10.2026 r., w którym poniesione koszty mogą być uznane za kwalifikowane.
- 2) Podstawa do kwalifikowania kosztów przedsięwzięć - „Ramowy Katalog Kosztów/Wydatków Kwalifikowanych” obejmujący zakres robót stanowiących integralną część projektu, służących do osiągnięcia celu projektu, stanowiący załącznik nr 1 do programu,
- 3) Wymagane jest przeprowadzenie działań edukacyjnych, prozdrowotnych i/lub mających na celu podnoszenie świadomości użytkowników budynku w zakresie poprawy jakości powietrza i przeciwdziałania trendom zmian klimatycznych i wykorzystania OZE - do wysokości maksymalnie 10% kosztów kwalifikowanych projektu.
- 4) Podatek od towarów i usług (VAT) jest kosztem niekwalifikowanym.

## **7. Formy i warunki udzielania dofinansowania**

### **7.1 Formy dofinansowania**

Dotacja<sup>3</sup>

### **7.2 Intensywność dofinansowania**

Dofinansowanie w formie dotacji wynosi do 100% kosztów kwalifikowanych, z zastrzeżeniem, że jednostkowy koszt kwalifikowany wyrażony jako iloraz kosztów kwalifikowanych do powierzchni o regulowanej temperaturze powietrza nie może przekraczać wartości 1 400 zł za 1 m<sup>2</sup> powierzchni o regulowanej temperaturze powietrza.

W przypadku, gdy powierzchnia o regulowanej temperaturze powietrza wskazana w audycie ex-post (na podstawie dokumentacji powykonawczej) różni się nie więcej niż o 5% od wartości ww. powierzchni wyliczonej w audycie ex-ante to wyliczenie intensywności dofinansowania uznaje się za prawidłowe i zgodne z wyliczeniem na podstawie audytu ex-ante. W przypadku przekroczeń 5% różnicy, o której mowa w zdaniu poprzedzającym, NFOŚiGW zachowuje prawo do zmiany intensywności dofinansowania.

### **7.3 Warunki dofinansowania**

- 1) dofinansowanie nie będzie udzielone na przedsięwzięcie zakończone przed dniem złożenia wniosku,
- 2) dofinansowanie nie będzie udzielane na te same koszty przedsięwzięcia, które zostały sfinansowane w ramach planu rozwojowego lub innych publicznych środków krajowych lub zagranicznych, w tym ze środków budżetu Unii Europejskiej,

---

<sup>2</sup> Koszty kwalifikowane są równoważne wydatkom kwalifikowalnym, o których mowa w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności.

<sup>3</sup> Dotacja jest równoważna wsparciu bezzwrotnemu, o którym mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r., poz. 198)

- 3) wypłata transz dotacji może nastąpić w formie refundacji i/lub zaliczki,
- 4) okres trwałości wynosi 5 lat od dnia zakończenia realizacji przedsięwzięcia,
- 5) w ramach programu nie przewiduje się udzielania pomocy publicznej. W sytuacji wykorzystywania infrastruktury obiektu w związku z działalnością gospodarczą (w rozumieniu unijnego prawa konkurencji), wydajność przypisana co roku na taką działalność nie może przekroczyć 20% całkowitej rocznej wydajności tej infrastruktury<sup>4</sup> lub w przypadku przekroczenia:
  - koszty kwalifikowane obliczone zgodnie z ust. 6 i 7.2 wymagają obniżenia proporcjonalnie do udziału wydajności infrastruktury obiektu przypisanej do działalności gospodarczej w całkowitej wydajności infrastruktury danego obiektu oraz
  - należy zapewnić rozdzielną rachunkową dotyczącą działalności gospodarczej<sup>5</sup>.

#### **7.4 Beneficjenci<sup>6</sup>**

Jednostki samorządu terytorialnego.

#### **7.5 Rodzaje przedsięwzięć**

Inwestycje polegające na wsparciu poprawy efektywności energetycznej i/lub wymianie/modernizacji źródeł ciepła wraz z możliwością zastosowania odnawialnych źródeł energii w budynku/budynkach szkół i przedszkoli.

Zakres modernizacji energetycznej ww. budynków musi wynikać z posiadanego audytu energetycznego, wykazującego minimalną łączną redukcję zapotrzebowania na energię pierwotną budynków na poziomie 30% w stosunku do stanu istniejącego oraz redukcję zapotrzebowania na energię końcową na poziomie co najmniej 25% w stosunku do stanu istniejącego.

---

<sup>4</sup> Wydajność może być określana w szczególności jako udział (%) powierzchni o regulowanej temperaturze powietrza wykorzystywanej do prowadzenia działalności gospodarczej w całkowitej powierzchni o regulowanej temperaturze powietrza w danym obiekcie (lub w jego części objętej projektem). Jeśli ta sama powierzchnia wykorzystywana jest do prowadzenia działalności niegospodarczej i działalności gospodarczej, udział może być określony także z uwzględnieniem czynnika czasu.

<sup>5</sup> Rozdzielną rachunkową określonej działalności gospodarczej polega na prowadzeniu odrębnej ewidencji dla tej działalności gospodarczej oraz prawidłowym przypisywaniu przychodów i kosztów na podstawie konsekwentnie stosowanych i mających obiektywne uzasadnienie metod, a także określeniu w dokumentacji, o której mowa w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, zasad prowadzenia odrębnej ewidencji oraz metod przypisywania kosztów i przychodów. Celem takiej rozdzielną jest. m.in. wykluczenie przychodów z działalności niegospodarczej na potrzeby finansowania działalności gospodarczej.

<sup>6</sup> Beneficjent jest równoważny ostatecznemu odbiorcy wsparcia, o którym mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r., poz. 324 z późn. zm.)

## 8. Szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć

### Kryterium dostępu

| Nr. | Nazwa kryterium                                           | Opis kryterium                                                                                                                                                                       | Sposób weryfikacji |
|-----|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| 1.  | Złożenie wniosku w terminie                               | Ocenie podlega, czy wniosek został złożony w terminie określonym w naborze (brak możliwości uzupełnienia – niespełnienie kryterium powoduje odrzucenie wniosku i brak dalszej oceny) | 0/1                |
| 2.  | Sporządzenie wniosku na obowiązującym formularzu          | Ocenie podlega, czy wniosek sporządzono na obowiązującym formularzu                                                                                                                  | 0/1                |
| 3.  | Wypełnienie wniosku w języku polskim                      | Ocenie podlega, czy wniosek wypełniony jest w języku polskim                                                                                                                         | 0/1                |
| 4.  | Wypełnienie wszystkich obowiązkowych rubryk we wniosku    | Ocenie podlega, czy wniosek jest kompletny, tzn. czy Wnioskodawca wypełnił wszystkie obowiązkowe rubryki                                                                             | 0/1                |
| 5.  | Dołączenie do wniosku wymaganych załączników              | Ocenie podlega, czy wniosek zawiera komplet załączników                                                                                                                              | 0/1                |
| 6.  | Podpisanie wniosku przez uprawnione lub upoważnione osoby | Ocenie podlega, czy wniosek został podpisany przez uprawnione lub upoważnione osoby                                                                                                  | 0/1                |

**W przypadku stwierdzenia braków w zakresie kryteriów nr 2 - 6 wnioskodawca zostaje wezwany do uzupełnienia wniosku o udzielenie dotacji w wyznaczonym przez NFOŚiGW terminie.**

**Projekt, który spełnia wszystkie kryteria dostępu podlega dalszej ocenie przez NFOŚiGW w zakresie poniższych „kryteriów horyzontalnych” oraz „kryteriów szczegółowych”.**

### Kryteria horyzontalne

| Nr. | Nazwa kryterium                               | Opis kryterium                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Sposób weryfikacji |
|-----|-----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| 1.  | Zgodność z ramami czasowymi planu rozwojowego | Ocenie podlega czy harmonogram realizacji przedsięwzięcia nie przekracza ram czasowych kwalifikowalności przedsięwzięć określonych w następujących dokumentach tj.: <ul style="list-style-type: none"><li>– rozporządzeniu RRF – kwalifikowalne przedsięwzięcie może się zacząć nie wcześniej niż 01.02.2020 r. i zakończyć nie później niż 30.06.2026 r.;</li><li>– planie rozwojowym – uzgodniony w planie rozwojowym (w tym w odpowiedniej decyzji implementacyjnej Rady UE) termin realizacji inwestycji i przedsięwzięcia.</li></ul> | 0/1                |

|    |                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |     |
|----|---------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 2. | Zgodność z planem rozwojowym                            | <p>Warunkiem spełnienia kryterium jest zapewnienie przez beneficjenta zgodności przedsięwzięcia z planem rozwojowym oraz z przepisami rozporządzenia RRF, w tym zapewnienie, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– przedsięwzięcie jest zgodne z rodzajem przedsięwzięć przewidzianym w opisie właściwego komponentu planu rozwojowego;</li> <li>– nie przekroczono pułapu maksymalnego poziomu finansowania dla danego typu przedsięwzięcia;</li> <li>– beneficjent składający wniosek jest uprawniony do ubiegania się o przyznanie dofinansowania i nie jest wykluczony z dofinansowania na podstawie art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, 1236 i 1535 wraz z późn. zm.).</li> </ul> <p>(oświadczenie beneficjenta składającego wniosek)</p> | 0/1 |
| 3. | Brak podwójnego finansowania                            | <p>Analizowane jest czy beneficjent nie otrzymał już finansowania na te same koszty przedsięwzięcia w ramach planu rozwojowego lub innych unijnych programów, instrumentów, funduszy w ramach budżetu Unii Europejskiej na realizację zakresu prac zakładanego w ramach realizacji przedsięwzięcia.</p> <p>Weryfikacja na etapie oceny wniosku będzie obejmować co najmniej oświadczenie o braku podwójnego finansowania przedsięwzięcia złożone przez beneficjenta, wynikające z zakazu podwójnego finansowania, o którym mowa w Rozporządzeniu RRF.</p>                                                                                                                                                                                                                                                            | 0/1 |
| 4. | Spójność informacji zawartych we wniosku i załącznikach | <p>Ocena polega na weryfikacji spójności informacji zawartych we wniosku, oświadczeniach oraz załącznikach do wniosku</p> <p>Wymóg spójności dokumentów nie oznacza konieczności sporządzania na nowo dokumentów przygotowanych na wcześniejszym etapie przygotowania przedsięwzięcia (np. studium wykonalności).</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 0/1 |

|    |                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |     |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 5. | Zachowanie zgodności z zasadą równości szans i niedyskryminacji oraz zasadą Równości szans kobiet i mężczyzn | <p>Ocena polega na sprawdzeniu zgodności przedsięwzięcia z horyzontalnymi zasadami niedyskryminacji i równości szans ze względu na płeć. W szczególności przedmiotem sprawdzenia jest czy przedsięwzięcie nie ogranicza równego dostępu do zasobów (towarów, usług, infrastruktury) ze względu na płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Niedyskryminacyjny charakter przedsięwzięcia oznacza konieczność stosowania zasady uniwersalnego projektowania i racjonalnych usprawnień zapewniających dostępność oraz możliwości korzystania ze wspieranej infrastruktury, W szczególności poprzez zastosowanie <i>Standardów dostępności dla polityki spójności na lata 2021-2027</i>.</p> <p>Kryterium uznaje się za spełnione, jeżeli przedsięwzięcie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– jest zgodne z zasadą równości szans i niedyskryminacji oraz zasadą równości szans kobiet i mężczyzn. W wyjątkowych sytuacjach dopuszczalne jest uznanie neutralności przedsięwzięcia w stosunku do zasady równości szans kobiet i mężczyzn, o ile ostateczny odbiorca wskaże szczegółowe uzasadnienie, dlaczego dane przedsięwzięcie nie jest w stanie zrealizować jakichkolwiek działań w tym zakresie;</li> <li>– zapewnia dostępność produktów przedsięwzięcia dla osób z niepełnosprawnościami. W wyjątkowych sytuacjach dopuszczalne jest uznanie neutralności produktu przedsięwzięcia w stosunku do niniejszej zasady, o ile ostateczny odbiorca wskaże szczegółowe uzasadnienie, dlaczego dany produkt przedsięwzięcia nie jest w stanie zrealizować jakichkolwiek działań w tym zakresie;</li> <li>– wymagane jest oświadczenie złożone przez beneficjenta, że na jego terenie nie obowiązują żadne ustanowione przez jego organy dyskryminujące akty prawa miejscowego lub inne podjęte dyskryminujące uchwały oraz nie podjęto jakichkolwiek działań dyskryminujących, sprzecznych z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia 2021/1060.</li> </ul> | 0/1 |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

|    |                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                  |
|----|-------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| 6. | Właściwie określone wydatki kwalifikowalne                              | <p>Ocena polega na sprawdzeniu kwalifikowalności, adekwatności i racjonalności wydatków planowanych do poniesienia w ramach przedsięwzięcia.</p> <p>Weryfikacja kwalifikowalności obejmuje następujące warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– VAT nie jest wydatkiem kwalifikowalnym i nie może być finansowany ze środków RRF w ramach żadnej z inwestycji/przedsięwzięcia;</li> <li>– bieżące wydatki publiczne nie są wydatkami kwalifikowalnymi, w tym koszty instytucji publicznych oraz administracji publicznej, związane z bieżącą obsługą przygotowania i realizacji reform i inwestycji w ramach planu rozwojowego (w tym wynagrodzenia urzędników);</li> <li>– koszty finansowane w ramach planu rozwojowego muszą być powiązane z realizacją prac stanowiących integralną część inwestycji i służą zapewnieniu osiągnięcia jej celów;</li> <li>– uwzględnienie w realizacji przedsięwzięć właściwych przepisów o zamówieniach publicznych (dla podmiotów zobowiązanych do stosowania PZP) lub reguł konkurencyjności dla podmiotów niezobowiązanych do stosowania PZP.</li> </ul> <p>Wydatki możliwe do kwalifikowania w ramach inwestycji określone są na zasadach opisanych w RKKK, który stanowi załącznik do programu.</p> | 0/1              |
| 7. | Sytuacja finansowa beneficjenta i wykonalność finansowa przedsięwzięcia | <p>Weryfikowane jest czy sytuacja finansowa beneficjenta nie zagraża realizacji i utrzymaniu rezultatów przedsięwzięcia oraz czy przedstawione zostały wiarygodne źródła współfinansowania przedsięwzięcia (o ile takie jest wymagane dla jego realizacji).</p> <p>W przypadku osób fizycznych otrzymujących wsparcie bezpośrednie weryfikacja zdolności finansowej nie jest realizowana.</p> <p>W przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zdolność finansowa może podlegać weryfikacji.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 0/1/nie dotyczy  |
| 8. | Pomoc publiczna oraz pomoc de minimis                                   | <p>Nie przewiduje się udzielania pomocy publicznej. Weryfikowane jest spełnienie warunku wydajności infrastruktury – nieprzekraczającej 20% całkowitej rocznej wydajności infrastruktury. W sytuacji przekroczenia tak określonego limitu koszty kwalifikowane obliczone zgodnie z ust. 6 i 7.2 wymagają proporcjonalnego obniżenia zgodnie z ust. 7.3 pkt 5), z zastrzeżeniem konieczności zapewnienia rozdzielności rachunkowej dotyczącej działalności gospodarczej.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 0/1/ nie dotyczy |

|    |                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |     |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 9. | Zgodność z zasadą „niewyrządzania znaczącej szkody środowisku” (DNSH – „do no significant harm”) | <p>Weryfikowane jest zachowanie zgodności z zasadą „niewyrządzania znaczącej szkody środowisku” na podstawie Rozporządzenia RRF oraz Wytocznych technicznych dotyczących stosowania zasady „niewyrządzania znaczącej szkody środowisku” na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.</p> <p>Ocena na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach, w tym na podstawie oświadczenia że na wszystkich etapach realizacji projektu, od etapu przygotowania, poprzez etap realizacji, eksploatacji do etapu zamknięcia, zobowiązuję się do przestrzegania zasady DNSH wynikającej z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz. Urz. UE L 198 z 22.6.2020, s. 13) oraz zobowiązuję się do zawarcia w dokumentacji przetargowej wymogu dla Wykonawcy robót, aby dokumentacja techniczno-budowlana oraz realizacja prac modernizacyjnych były spójne z zasadą DNSH, w szczególności aby były realizowane działania na rzecz maksymalizacji wskaźnika (wagowo) odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne wytworzonych na placu budowy, możliwych do ponownego użycia, recyklingu i innego odzysku materiałów, uwzględniając lokalne możliwości w tym zakresie jak również rodzaj i charakter danego projektu oraz aby odpowiednio dobrano technologie, materiały i urządzenia mając na celu zachowanie zasady DNSH i do monitorowania i dokumentowania realizacji projektu zgodnie z zasadą DNSH oraz przedstawienia na każde wezwanie NFOŚiGW zgromadzonej dokumentacji (np. instrukcje wewnętrzne, decyzje, sprawozdania, fotografia, zaświadczenia/oświadczenia itp.) potwierdzającej stosowanie zasady DNSH w trakcie przygotowania i realizacji projektu.</p> | 0/1 |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|



|     |                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |     |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 10. | Zgodność z zasadą zrównoważonego rozwoju - racjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych           | <p>Sprawdzone jest czy przedsięwzięcie obejmuje finansowanie działań minimalizujących oddziaływanie działalności człowieka na środowisko. Zasada zrównoważonego rozwoju jest zachowana, jeżeli w ramach przedsięwzięcia zakłada się podejmowanie działań ukierunkowanych na:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- racjonalne gospodarowanie zasobami;</li> <li>- ograniczenie presji na środowisko;</li> <li>- uwzględnianie efektów środowiskowych w zarządzaniu;</li> <li>- podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.</li> </ul> | 0/1 |
| 11. | Zgodność z zasadą długotrwałego wpływu przedsięwzięcia na wydajność i odporność gospodarki polskiej | Weryfikowane jest czy realizacja przedsięwzięcia zapewnia efekty długoterminowe, tzn. przekraczające ramy czasowe obowiązywania RRF i nie ma charakteru powtarzających się krajowych wydatków budżetowych.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 0/1 |
| 12. | Wpływ na wskaźniki i cele inwestycji w planie rozwojowym i RRF                                      | <p>Analizowane jest czy przedsięwzięcie ma pozytywny i bezpośredni wpływ na wskaźniki i cele określone w planie rozwojowym (decyzji implementacyjnej), jak również wskaźniki wspólne, a metodyka ich wyliczania jest wiarygodna.</p> <p>Spełnienie kryterium oznacza, iż realizacja danego przedsięwzięcia przyczynia się do osiągnięcia celu i/lub wskaźnika dla danej inwestycji w planie rozwojowym i/lub realizuje wspólne wskaźniki na poziomie RRF (jeżeli dotyczy).</p>                                                                       | 0/1 |
| 13. | Adekwatność wskaźników własnych przedsięwzięcia                                                     | Analizowane jest czy wskaźniki własne przedsięwzięcia (inne niż wskaźniki dla inwestycji w planie rozwojowym i wspólne wskaźniki na poziomie RRF) są adekwatne do celu i zakresu danego przedsięwzięcia oraz mierzalne i realne.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 0/1 |

### **Kryteria szczegółowe**

| <b>Nr.</b> | <b>Nazwa kryterium</b>                                                                               | <b>Opis kryterium</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>Sposób weryfikacji</b> |
|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| 1.         | Zwiększenie efektywności energetycznej.                                                              | <p>Projekt przyczyni się do zwiększenia łącznej efektywności energetycznej wszystkich termomodernizowanych budynków o min. 30% w zakresie energii pierwotnej w stosunku do stanu istniejącego oraz o min. 25% w zakresie energii końcowej w stosunku do stanu istniejącego.</p> <p>Powyższa wartość wynika z dokumentacji technicznej (audyt energetyczny – ex ante), z której wynikają również rekomendowane rozwiązania pod względem ekonomiczno-technicznym.</p> <p>Ocena na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach.</p> | 0/1                       |
| 2.         | Obowiązkowy audyt energetyczny – ex ante i audyt energetyczny – ex post.                             | <p>Przedłożono obowiązkowy audyt ex-ante, określający zakres inwestycji. Zgodność wnioskowanego przedsięwzięcia z treścią audytu, wynikającego z wytycznych dotyczących przygotowania audytu energetycznego. Dokument ten stanowi załącznik do regulaminu naboru. Wnioskodawca złożył również deklarację o przeprowadzeniu audytu energetycznego ex-post. Termin przekazania audytu ex-post będzie określony w umowie o dofinansowanie.</p> <p>Ocena na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach.</p>                         | 0/1                       |
| 3.         | Wymiana indywidualnego źródła ciepła zgodna z określoną hierarchią (jeśli dotyczy danej inwestycji). | <p>Wymiana indywidualnego źródła ciepła opartego na spalaniu paliw kopalnych jest zgodna z hierarchią źródeł ciepła: 1. Ciepło systemowe, 2. Odnawialne Źródła Energii (w tym pompy ciepła). Dopiero uzasadnienie dla braku możliwości technicznych lub ekonomicznych może być podstawą wyboru źródła ciepła o niższej hierarchii. Źródła wykorzystujące paliwo kopalne są wykluczone w ramach realizacji przedsięwzięcia.</p> <p>Ocena na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach.</p>                                      | 0/1/Nie dotyczy           |
| 4.         | Obowiązkowa ekspertyza ornitologiczna/chiropterologiczna.                                            | <p>Przedłożono obowiązkową ekspertyzę ornitologiczną/chiropterologiczną lub oświadczenie o dostarczeniu ww. ekspertyzy przed rozpoczęciem prac termomodernizacyjnych.</p> <p>Ocena na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 0/1                       |
| 5.         | Deklaracja organu odpowiedzialnego za monitorowanie                                                  | <p>Przedłożono obowiązkową deklarację organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów NATURA 2000 lub oświadczenie o braku konieczności wystąpienia</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 0/1                       |

|    |                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |     |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
|    | obszarów NATURA 2000.                                                                                                                                                                          | o deklarację organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów NATURA 2000.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |     |
| 6. | Deklaracja właściwego organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną.                                                                                                                             | Przedłożono obowiązkową deklarację właściwego organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną lub oświadczenie o braku konieczności wystąpienia o deklarację właściwego organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną.                                                                                                                                                                                                                                                               | 0/1 |
| 7. | Udokumentowane prawo do dysponowania gruntami lub obiektami na cele inwestycji.                                                                                                                | Ostateczny odbiorca posiada udokumentowane prawo do dysponowania gruntami lub obiektami na cele inwestycji dla 100% zakresu rzeczowego przedsięwzięcia.<br><br>Ocena na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach.                                                                                                                                                                                                                                              | 0/1 |
| 8. | Koszt kwalifikowany na jednostkową powierzchnię o regulowanej temperaturze powietrza.                                                                                                          | Koszt kwalifikowany odniesiony do jednostkowej powierzchni o regulowanej temperaturze nie przekracza 1 400 zł za m <sup>2</sup> powierzchni o regulowanej temperaturze powietrza.<br><br>Ocena na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach.                                                                                                                                                                                                                    | 0/1 |
| 9. | Działania edukacyjne, prozdrowotne i mające na celu podnoszenie świadomości użytkowników budynku względem planowanej oszczędności energii (do wysokości 10% kosztów kwalifikowanych projektu). | W ramach projektu przewidziano różnorodne inicjatywy edukacyjne (oraz doradztwo) służące poprawie wiedzy o racjonalnym zużyciu energii i możliwościach wsparcia, a także promujące aktywność fizyczną na świeżym powietrzu, podnoszące wiedzę nauczycieli, uczniów oraz lokalnych środowisk w zakresie poprawy jakości powietrza i przeciwdziałania trendom zmian klimatycznych i wykorzystania OZE.<br><br>Ocena na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach. | 0/1 |

**Wszystkie kryteria zarówno horyzontalne jak i szczegółowe oceniane są spełnia/nie spełnia. Aby przedsięwzięcie uzyskało pozytywną ocenę musi spełniać wszystkie kryteria.**

#### **9. Postanowienia dodatkowe**

Do niniejszego programu priorytetowego mają odpowiednie zastosowanie „Zasady udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej”.

Załącznik nr 1 do programu priorytetowego: Ramowy Katalog Kosztów/Wydatków Kwalifikowanych